

قدم به قدم، همراه دانشجو...

WWW.GhadamYar.Com

جامع ترین و به روزترین پرتال دانشجویی کشور (پرتال دانش)
با ارائه خدمات رایگان، تحصیلی، آموزشی، رفاهی، شغلی و...
برای دانشجویان

- (۱) راهنمای ارتقاء تحصیلی. (کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به ارشد و ارشد به دکتری)
- (۲) ارائه سوالات کنکور مقاطع مختلف سالهای گذشته، همراه پاسخ، به صورت رایگان
- (۳) معرفی روش های مقاله و پایان نامه نویسی و ارائه پکیج های آموزشی مربوطه
- (۴) معرفی منابع و کتب مرتبط با کنکورهای تحصیلی (کاردانی تا دکتری)
- (۵) معرفی آموزشگاه ها و مراکز مشاوره تحصیلی معتبر
- (۶) ارائه جزوات و منابع رایگان مرتبط با رشته های تحصیلی
- (۷) راهنمای آزمون های حقوقی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۸) راهنمای آزمون های نظام مهندسی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۹) آخرین اخبار دانشجویی، در همه مقاطع، از خبرگزاری های پربازدید
- (۱۰) معرفی مراکز ورزشی، تفریحی و فروشگاه های دارای تخفیف دانشجویی
- (۱۱) معرفی همایش ها، کنفرانس ها و نمایشگاه های ویژه دانشجویی
- (۱۲) ارائه اطلاعات مربوط به بورسیه و تحصیل در خارج و معرفی شرکت های معتبر مربوطه
- (۱۳) معرفی مسائل و قوانین مربوط به سربازی، معافیت تحصیلی و امریه
- (۱۴) ارائه خدمات خاص ویژه دانشجویان خارجی
- (۱۵) معرفی انواع بیمه های دانشجویی دارای تخفیف
- (۱۶) صفحه ویژه نقل و انتقالات دانشجویی
- (۱۷) صفحه ویژه ارائه شغل های پاره وقت، اخبار استخدامی
- (۱۸) معرفی خوابگاه های دانشجویی معتبر
- (۱۹) دانلود رایگان نرم افزار و اپلیکیشن های تخصصی و...
- (۲۰) ارائه راهکارهای کارآفرینی، استارت آپ و...
- (۲۱) معرفی مراکز تایپ، ترجمه، پرینت، صحافی و ... به صورت آنلاین
- (۲۲) راهنمای خرید آنلاین ارزی و معرفی شرکت های مطرح
- (۲۳)

WWW.GhadamYar.Ir

WWW.PortaleDanesh.com

WWW.GhadamYar.Org

۰۹۱۲ ۳۰ ۹۰ ۱۰۸

باما همراه باشید...

۰۹۱۲ ۰۹ ۰۳ ۸۰۱

www.GhadamYar.com

به نام خدا

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱

تهیه و تنظیم:

وبلاگ وکالت آنلاین

بهترین وبلاگ مشاوره حقوقی رایگان

<http://vekalatonline.mihanblog.com>

تابستان ۱۳۹۱

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس اول)

در زمان مطالعه قانون تجارت بارها و بارها شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ را خواندم. اما به دلیل فرار بودن مطلب هیچ گاه نتوانستم تسلط بر این مبحث پیدا کنم، تا اینکه تصمیم گرفتم مقررات این قانون را ساده نمایم. ساده سازی که شما مطالعه می کنید، حاصل چندین بررسی و بازنگری این قانون میباشد، که توسط بنده نگارش شده است. با خواندن این ساده ساز نه تنها از مطالعه قانون بی نیاز میشوید، بلکه مطالب بهتر در ذهن شما باقی می ماند. مبنای این ساده ساز قانون بوده و برای کسانی که قصد شرکت در امتحانات وکالت و مشاوران حقوقی دارند، بسیار مفید خواهد بود. در خصوص شرکتهای تعاونی با وجود تصویب قانون خاص برای این شرکت تنها به مقررات قانون تجارت بسنده شده است. انشاء الله در نظر دارم در خصوص شرکتهای تعاونی تستهایی که بیشتر در امتحانات کارشناسی ارشد و ... مطرح شده است را بیاورم. پیشنهاد میشود کسانی که قصد شرکت در امتحانات را نیز دارند تنها به مطالعه تست در این مبحث خاص بسنده نمایند.

مشخصات مطلب:

- **قانون:** قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱.
- **شرکتهای تجاری:** با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی، مختلط سهامی، مختلط غیر سهامی، شرکت تعاونی تولید و مصرف.
- **مواد قانونی:** ۹۴ الی ۱۹۴. مشتمل بر ۱۰۱ ماده قانونی.

- تعریف شرکتهای به طور کلی: (به جز شرکت تعاونی)

۱- ارکان عمومی تعریف:

با توجه به تعریف شرکتهای مشخص میشود که همه این شرکتهای دارای ارکان مشترک در تعریف به شرح ذیل میباشند:

۱- بین دو یا چند نفر تشکیل میشوند.

۲- در امور تجاری تشکیل میشوند.

۲- رکن خصوصی تعریف:

شرکت با مسئولیت محدود:

- سرمایه به سهام یا قطعات سهام تقسیم نمی شود.
- مسئولیت شرکاء: فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت متول قروض و تعهدات شرکت هستند.

شرکت تضامنی:

- تحت اسم مخصوصی تشکیل میشود.
- **مسئولیت شرکاء:** مسئولیت تضامنی است بدین معنا که هر یک از شرکاء مسئول پرداخت تمام دیون شرکت است.
- **نکته:** در خصوص اینکه سرمایه به سهام تقسیم شود یا نشود در قانون چیزی عنوان نشده است.
- **نکته:** هر قراری که بین شرکاء بر خلاف این ترتیب داده شده باشد در مقابل اشخاص ثالث کأن لم یکن است. لکن در روابط داخلی شرکاء مسئولیت بر حسب سرکایه آنها تقسیم میشود.

شرکت نسبی:

- تحت اسم مخصوصی تشکیل میشود.
- **مسئولیت شرکاء:** به نسبت سرمایه ای است که در شرکت گذاشته اند.

شرکت مختلط غیر سهامی:

- بین دو یا چند نفر تشکیل میشود. (یک یا چند شریک ضامن و یک یا چند شریک با مسئولیت محدود)
- تحت اسم مخصوصی تشکیل میشود.
- سرمایه به صورت سهام در نمی آید.

- مسئولیت شرکاء:

- ۱- شرکاء ضامن: مسئول کلیه قروضی هستند که ممکن است علامه بر دارایی شرکت پیدا شود.
- ۲- شرکاء، با مسئولیت محدود: مسئولیت وی در حدود سرمایه ای است که در شرکت گذارده است.

- شرکت مختلط سهامی:

- بین دو یا چند نفر تشکیل میشود. (عده ای از شرکاء سهامی و یک یا چند نفر شریک ضامن)
- تحت اسم مخصوصی تشکیل میشود.

- مسئولیت شرکاء:

- ۱- شرکاء سهامی:
 - سرمایه آنها به شکل سهام یا قطعات سهام متساوی القیمت است.
 - مسئولیت آنها تا میزان سرمایه ای است که در شرکت دارند.
- ۲- شرکاء ضامن:
 - سرمایه به صورت سهام در نمی آید.
 - مسئول کلیه قروضی است که علاوه بر دارایی شرکت پیدا می شود.
 - در صورت تعدد شرکاء مسئولیت آنها تضامنی است.

تعریف شرکت تعاونی تولید و مصرف مطابق قانون تجارت:

- ۱- بین عده ای از صاحبان حرف تشکیل میشود.
- ۲- شرکاء مشاغل خود را در جهت یکی از دو امر یا هر دو امر زیر به کار میبرند:
 - تولید.
 - فروش/اشیاء یا اجناس.

۳- ممکن است مطابق اصول شرکتهای سهامی تشکیل شود.

نکته: در میان شرکتهای تعاونی تنها شرکت تعاونی تولید و مصرف تجاری تلقی میشود.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس دوم)

مقررات مربوط به اسم در شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱

نکته: مقررات مربوط به اسم در خصوص شرکت تعاونی تولید و مصرف در قانون تجارت وجود ندارد.

مقررات عمومی:

- ۱- در اسم تمامی شرکتهای باید نوع شرکت قید شود. یعنی در شرکت تضامنی، عیارت «شرکت تضامنی»، در شرکت با مسئولیت محدود، عبارت «با مسئولیت محدود» باید ذکر شود. همچنین است در خصوص شرکتهای نسبی، مختلط سهامی و غیر سهامی.
- ۲- در اسم تمامی شرکتهای به جز شرکت با مسئولیت محدود باید لااقل اسم یکی از شرکاء ذکر گردد.

نکات تکمیلی:

- ۱- در شرکت مختلط سهامی و غیر سهامی باید نام شرکاء ضامن قید شود. نام شرکاء سهامدار و با مسئولیت محدود قید نخواهد شد.
- ۲- در شرکت تضامنی و نسبی در صورتی که اسم شرکت مشتمل بر اسم تمامی شرکاء نباشد، بعد از اسم شریک یا شرکایی که ذکر شده، آوردن عبارتی از قبیل «و شرکاء» یا «و برادران» ضروری می باشد. لازم به ذکر است قانونگذار در این خصوص ضمانت اجرایی فرض نکرده است.

مقررات مربوط به اسم در شرکت با مسئولیت محدود:

- ۱- در اسم شرکت باید عبارت «با مسئولیت محدود» قید شود.
- **ضمانت اجراء:** در صورت عدم رعایت مورد فوق الذکر شرکت تضامنی محسوب میشود.

۲- اسم شرکت نباید متضمن اسم هیچ یک از شرکاء باشد.

- **ضمانت اجراء:** در صورت عدم رعایت مورد فوق الذکر شریکی که اسم او در اسم شرکت یا کنار اسم شرکت قید شده در مقابل اشخاص ثالث در حکم شریک ضامن در شرکت تضامنی خواهد بود. همچنین است اگر اسم شریک با مسئولیت محدود در شرکت مختلط غیر سهامی در اسم شرکت یا کنار اسم شرکت قید شود.

شرایط تشکیل شرکتها:

۱- شرایط تشکیل شرکت با مسئولیت محدود، تضامنی و نسبی:

الف) باید تمام سرمایه نقدی پرداخت شده باشد.

ب) باید تمام سرمایه غیر نقدی تقویم و پرداخت شده باشد.

نکات تکمیلی:

۱- در شرکت با مسئولیت محدود باید در شرکتنامه درج شود که سهم الشرکه غیر نقدی هر شریک چقدر است

۲- در شرکت تضامنی و نسبی سهم الشرکه غیر نقدی باید قبلاً توسط تمام شرکاء تقویم شده باشد.

۳- قانونگذار به طور خاص در مورد چگونگی تشکیل شرکت مختلط سهامی و غیر سهامی سخن نگفته است.

۲- شرایط تشکیل شرکت تعاونی تولید و مصرف:

الف) میتواند مطابق اصول شرکتهای سهامی تشکیل شود.

ب) میتواند طبق مقررات خاص که با تراضی شرکاء ترتیب داده باشد تشکیل شود.

ج) در هر حال رعایت مقررات مواد ۳۲ و ۳۳ قانون تجارت ۱۳۱۱ لازم است.

ضمانت اجرای عدم رعایت مقررات تشکیل شرکت در شرکت با مسئولیت محدود

هر شرکت با مسئولیت محدود که بر خلاف مواد ۹۶ و ۹۷ تشکیل شده باشد، باطل و از درجه اعتبار

ساقط است. لیکن، شرکاء در مقابل اشخاص ثالث حق استناد به این بطلان را ندارند.

ماده ۹۶: شرکت با مسئولیت محدود وقتی تشکیل میشود که تمام سرمایه نقدی تادیه و سهم الشرکه غیر نقدی نیز تقویم و تسلیم شده باشد.

ماده ۹۷: در شرکت نامه باید صراحتاً قید شده باشد که سهم الشرکه های غیر نقدی هر کدام به چه میزان است.

مسئولین بطلان شرکت در صورت صدور حکم بطلان شرکت با مسئولیت محدود

۱- شرکایی که بطلان مستند به عمل آنها است.

۲- هیات نظار و مدیرهایی که در حین حدوث سبب بطلان بلافاصله پس از آن سرکار بوده و انجام وظیفه نکرده اند.

حدود مسئولیت:

۱- در مقابل شرکاء دیگر مسئولیت دارند.

۲- در مقابل اشخاص ثالث مسئولیت دارند.

۳- نسبت به خسارات ناشیه مسئولیت به طور تضامنی خواهد بود.

مرور زمان مسئولیت:

- مرور زمان مسئولیت ۱۰ سال از تاریخ حدوث موجب بطلان است.

نکات تکمیلی:

۱- ضمانت اجرای عدم تشکیل شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ تنها در خصوص شرکت با مسئولیت محدود، و شرکت مختلط سهامی وفق ماده ۱۷۸ قانون تجارت وجود دارد. در خصوص شرکتهای دیگر ضمانت اجرای خاصی پیش بینی نشده است.

۲- ماده ۱۷۸ قانون تجارت مقرر میدارد هر شرکت مختلط سهامی محکوم به بطلان شود مطابق مقررات ماده ۱۰۱ قانون تجارت (ضمانت اجرای عدم رعایت مقررات تشکیل شرکت در شرکت با مسئولیت محدود) باید رفتار شود.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس سوم)

مقررات مربوط به چگونگی تصمیم گیری (به جز انحلال)

با سلام خدمت دوستان عزیز در این درس میخواهم مقررات مربوط به چگونگی تصمیم گیری در شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ را برای شما مطرح کنم. این مطالب موضوع انحلال را در بر نگرفته و در خصوص انحلال بعدا سخن خواهیم گفت.

تاسیس اصل:

اصل بر این است که کلیه تصمیم گیریهای شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ با تراضی تمام شرکاء و یا بر طبق اساسنامه انجام میگردد. این اصل شامل مقررات مربوط به انحلال نمی شود.

مصادیق اصل:

۱- انتقال سهم الشرکه:

- **شرکت تضامنی:** انتقال سهم الشرکه با تراضی تمام شرکاء.
- **شرکت نسبی:** انتقال سهم الشرکه با تراضی تمام شرکاء.
- **شرکت مختلط غیر سهامی:** انتقال سهم الشرکه با تراضی تمام شرکاء.
- **شرکت مختلط سهامی:** انتقال سهم الشرکه با تراضی تمام شرکاء و یا بر طبق اساسنامه.
- **نکته:** در خصوص انتقال سهم الشرکه در تمامی شرکتهای موضوع قانون ۱۳۱۱ با توجه به این قانون، اصل بر ممنوعیت امکان انتقال سهم الشرکه است، مگر اینکه تراضی شود.

۲- افزایش سهم الشرکه:

- به صراحت قانون در شرکت با مسئولیت محدود افزایش سهم الشرکه منوط به رضایت تمامی شرکاء.
- با توجه به وحدت ملاک از مورد قبل و استنباط از قانون، مقررات فوق در خصوص

دیگر شرکتها نیز جاری است.

۳- چگونگی تبدیل شرکت:

- **شرکت تضامنی و نسبی:** تبدیل شرکت به نوع دیگری از شرکتهای تعریف شده در قانون تجارت منوط به تصویب تمامی شرکاء است.
- با توجه به وحدت ملاک از مورد قبل و استنباط از قانون، مقررات فوق در خصوص دیگر شرکتها نیز جاری است. به نظر میرسد در این مورد با توجه به اساسنامه محور بودن شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ بتوان پذیرفت که شرکاء بتوانند در اساسنامه مقررات خاصی را در خصوص تبدیل شرکت وضع نمایند.

۴- تغییر تابعیت شرکت:

- **شرکت با مسئولیت محدود:** به صراحت قانون در شرکت با مسئولیت محدود تغییر تابعیت شرکت منوط به تصویب تمامی شرکاء است.
- **نکته:** لازم به ذکر است از آنجایی که تابعیت شرکت در حقوق تجارت ایران منوط به اقامتگاه است، در حقوق تجارت ایران برای تغییر تابعیت شرکت علاوه بر تصویب شرکاء تغییر عملی اقامتگاه نیز نیاز است.
- با توجه به وحدت ملاک از مورد قبل و استنباط از قانون، مقررات فوق در خصوص دیگر شرکتها نیز جاری است.

استثنائات اصل:

نکته: استثنائات ذیل تنها در شرکت با مسئولیت محدود وجود دارد.

۱- چگونگی انتقال سهم الشرکه:

- با رضایت شرکایی که حداقل سه چهارم سرمایه متعلق به آنها است صورت میگیرد.
- علاوه به شرط فوق شرکاء باید اکثریت عددی نیز داشته باشند.
- انتقال سهم الشرکه به موجب سند رسمی به عمل می آید.

۲- چگونگی تغییرات در اساسنامه:

- تغییرات در اساسنامه با اکثریت عددی شرکایی که حداقل سه چهارم سرمایه متعلق به آنها است صورت می پذیرد، مگر اینکه در اساسنامه اکثریت دیگری مقرر شده باشد.

۳- تصمیم گیرها:

- تصمیم گیری با اکثریت دارندگان حداقل نصف سرمایه (۵۰ درصد) صورت میگیرد.
- اگر در دفعه اول اکثریت مذکور حاصل نشد، شرکاء باید مجددا دعوت شده و در این صورت اکثریت عددی شرکاء کفایت می کند.
- اساسنامه شرکت میتواند ترتیبی برخلاف مقررات فوق قرار دهد.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس چهارم)

مقررات مربوط به مدیریت شرکت:

۱- شرکت با مسئولیت محدود:

- می تواند یک یا چند مدیر داشته باشد.
- مدیران می توانند موظف یا غیر موظف باشند.
- مدیران می توانند از بین شرکاء یا خارج از شرکت باشند.
- مدت مدیریت مدیران میتواند محدود یا نامحدود باشد.
- اختیارات مدیران در شرکت با مسئولیت محدود (ماده ۱۰۵):
- کلیه اختیارات لازم برای نمایندگی و اداره شرکت را دارا هستند. مگر آنکه در اساسنامه غیر این ترتیب مقرر شده باشد.
- هر قرارداد راجع به محدود کردن اختیارات مدیران که در اساسنامه به آن تصریح نشده است، در مقابل اشخاص ثالث، باطل و کان لم یکن است.

۲- شرکت تضامنی و نسبی: (مواد ۱۲۰، ۱۲۱ و ۱۸۵)

- حداقل باید یک نفر مدیر داشته باشد.
- می تواند از میان شرکاء یا خارج از شرکت باشد.
- حدود مسئولیت مدیران شرکت همانند مسئولیت وکیل در مقابل موکل است. (ماده ۵۱)

۳- شرکت مختلط غیر سهامی: (مواد ۱۴۴ و ۱۴۵)

- اداره شرکت بر عهده شرکاء ضامن است.
- حدود مسئولیت مدیران شرکت همانند مسئولیت وکیل در مقابل موکل است. پس حدود مسئولیت آنها همان است که در مورد شرکاء تضامنی مقرر است.
- شریک با مسئولیت محدود نه به عنوان شریک حق اداره کردن شرکت را دارد و نه اداره امور شرکت از وظایف او است.

۴- شرکت مختلط سهامی:

- مدیریت شرکت مختلط سهامی مخصوص به شریک یا شرکاء ضامن است.
- نکته: در مورد شرکت تعاونی تولید و مصرف در قانون تجارت مطلبی برای مدیریت شرکت وجود ندارد و باید به قانون خاص مراجعه نمود.
- نکته: میزان رای شرکاء در مجامع:

- مطابق ماده ۱۰۷ قانون تجارت در شرکت با مسئولیت محدود هر یک از شرکاء به نسبت سهمی که در شرکت دارد دارای رای خواهد مگر آنکه اساسنامه ترتیب دیگری را مقرر کرده باشد.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس پنجم)

مقررات حاکم بر روابط شرکاء:

- اصل بر این است که در تمامی شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ روابط بین شرکاء تابع اساسنامه است.

تقسیم سود:

- در شرکتهای با مسئولیت محدود، تضامنی و نسبی اگر در اساسنامه تکلیف پرداخت سود مشخص نشده باشد تابع سرمایه است. یعنی به نسبت سرمایه سود تقسیم می شود.
- در سایر شرکتهای در قانون چیزی نیامده است اما می توان با وحدت ملاک مورد فوق الذکر به همان نتیجه فوق رسید.

ممنوعیت در انجام معاملات تجاری از نوع تجارت شرکت:

- در شرکتهای تضامنی، نسبی و مختلط سهامی شرکاء از انجام معاملاتی از نوع معاملات شرکت ممنوع هستند.
- ماده ۱۳۴ قانون تجارت مقرر می دارد: «هیچ شریکی نمی تواند بدون رضایت سایر شرکاء و به حساب شخصی خود یا به حساب شخص ثالث تجاری از نوع تجارت شرکت نموده و یا به عنوان شریک ضامن یا شریک با مسئولیت محدود در شرکت دیگری که نظیر آن تجارت را دارد داخل شود.»

آیا تقسیم سود در صورت زیان ممکن است؟

۱- در شرکت تضامنی و نسبی:

ماده ۱۳۲: اگر در نتیجه ضررهای وارده سهم الشرکه شرکاء کم شود، مادام که این کمبود جبران نشده تودیع هر نوع منفعت به شرکاء ممنوع است.

ماده ۱۳۳: جز در مورد فوق هیچ یک از شرکاء را نمی توان به تکمیل سرمایه که به علت ضررهای وارده کم شده است، ملزم کرده و یا او را مجبور نماید بیش از آنچه در شرکت نامه مقرر شده است به شرکت سرمایه دهد.

۲- در شرکت مختلط غیر سهامی:

ماده ۱۵۴: به شریک با مسئولیت محدود فرع (سود) نمی توان داد مگر در صورتیکه موجب سرمایه ی او در شرکت نشود. اگر در نتیجه ضررهای وارده سهم الشرکه شریک با مسئولیت محدود کسر شد مادام که این کمبود جبران نشده پرداخت هر ربح (سود) یا منفعتی به او ممنوع است.

هرگاه وجهی بر خلاف حکم فوق پرداخت شود شریک با مسئولیت محدود تا معادل وجه دریافتی مسئول تعهدات شرکت است. مگر در موردی که با حسن نیت و به اعتبار بیلان مرتبی وجهی را گرفته باشد.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس ششم)

نظارت و ناظر

۱- شرکت با مسئولیت محدود:

ماده ۱۰۹ - هر شرکت با مسئولیت محدود که عده شرکاء آن بیش از دوازده نفر باشد باید دارای هیأت نظار بوده و هیأت مزبور لااقل سالی یک مرتبه مجمع عمومی شرکاء را تشکیل دهد. هیأت نظار باید بلافاصله بعد از انتخاب شدن تحقیق کرده و اطمینان حاصل کند که دستور مواد ۹۶ و ۹۷ رعایت شده است.

ماده ۹۶: شرکت با مسئولیت محدود وقتی تشکیل می شود که تمام سرمایه نقدی تأدیه و سهم الشرکه غیر نقدی نیز تقویم و تسلیم شده باشد.

ماده ۹۷: در شرکت نامه باید صراحتاً قید شده باشد که سهم الشرکه های غیر نقدی هر کدام به چه میزان تقویم شده است.

۲- شرکت مختلط غیر سهامی:

- حق نظارت در امور شرکت بر عهده شریک با مسئولیت محدود است.

ماده ۱۴۷ - هر شریک با مسئولیت محدود حق نظارت در امور شرکت داشته و می‌تواند از روی دفاتر اسناد شرکت برای اطلاع شخص خود راجع به وضعیت مالی شرکت صورت خلاصه ترتیب دهد. هر قراردادی که بین شرکاء برخلاف این ترتیب داده شود از درجه اعتبار ساقط است.

۳- شرکت مختلط سهامی:

ماده ۱۶۵ - در هر یک از شرکتهای مختلط سهامی هیأت نظاری لااقل مرکب از سه نفر از شرکاء برقرار می‌شود و این هیأت را مجمع عمومی شرکاء بلافاصله بعد از تشکیل قطعی شرکت و قبل از هر اقدامی در امور شرکت معین می‌کند انتخاب هیأت بر حسب شرایط مقرر در اساسنامه شرکت تجدید می‌شود در هر صورت اولین هیأت نظار برای یک سال انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۶۶ - اولین هیأت نظار باید بعد از انتخاب شدن بلافاصله تحقیق کرده و اطمینان حاصل کند که تمام مقررات مواد ۲۸ - ۲۹ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۱ و ۵۰ این قانون رعایت شده است.

ماده ۲۸ - در صورتی که سرمایه شرکتهای سهامی از دویست هزار ریال تجاوز نکند سهام یا قطعات سهام نباید کمتر از پنجاه ریال باشد و هر گاه سرمایه زائد بر دویست هزار ریال باشد سهام و قطعات سهام کمتر از یک صد ریال نخواهد بود.

ماده ۲۹ - مادام که شرکت سهامی تشکیل نشده سهام یا تصدیق موقتی (اعم از با اسم یا بی اسم) نمی‌توان صادر کرد هر سهم یا تصدیق موقتی که قبل از تشکیل شرکت به کسی داده شده باشد باطل و صادرکنندگان متضامناً مسئول خساراتی هستند که به دارندگان این قبیل اوراق وارد شده است. تا زمانی که پنجاه درصد قیمت اسمی سهام تأدیه نشده نمی‌توان سهام بی اسم یا تصدیق موقتی بی اسم انتشار داد.

ماده ۳۸ - تشکیل شرکت‌های سهامی محقق نمی‌شود مگر بعد از آنکه تأدیه تمام سرمایه شرکت تعهد شده باشد به علاوه هر گاه سهام یا قطعات آن زائد بر پنجاه ریال نباشد تعهدکنندگان باید تمام وجه را تأدیه نمایند و الا باید لااقل ثلث قیمت سهام را نقداً بپردازند و در هر حال وجهی که پرداخته می‌شود نباید کمتر از ۵۰ ریال باشد.

ماده ۳۹ - چیزی که در ازاء سهام غیر نقدی تعهد شده تماماً باید تحویل شود.

ماده ۴۱ - هر گاه یکی از تعهدکنندگان سهم غیر نقدی اختیار کند یا مزایای خاصی برای خود مطالبه نماید مجمع عمومی در جلسه اول که منعقد می‌شود امر به تقویم سهم غیر نقدی نموده یا

موجبات مزایای مطالبه شده را تحت نظر می‌گیرد تصویب قطعی تقویم یا موجبات مزایا به عمل نمی‌آید و تشکیل شرکت واقع نمی‌شود مگر در جلسه دیگر مجمع عمومی که بر حسب دعوت جدید منعقد خواهد شد و برای اینکه در جلسه دوم تقویم یا موجبات مزایا تصویب شود باید لااقل پنج روز قبل از انعقاد جلسه راپرتی در این خصوص طبع و بین تمام تعهدکنندگان توزیع شده باشد تصویب امور مذکور باید به اکثریت دو ثلث تعهدکنندگان حاضر باشد و جلسه مجمع عمومی قانونی نخواهد بود مگر اینکه عدداً نصف کل شرکایی که خرید سهام نقدی را تعهد کرده‌اند حاضر بوده و نصف کل سرمایه نقدی را دارا باشند کسانی که دارای سهم غیر نقدی هستند یا مزایای خاصی برای خود مطالبه کرده‌اند در موقعی که سهم غیر نقدی یا مزایای آنها موضوع رأی است حق رأی ندارند آن قسمت از سرمایه غیر نقدی که موضوع مذاکره و رأی است در جزو سرمایه شرکت محسوب نخواهد شد اگر در جلسه دوم مجمع عمومی نصف تعهدکنندگان سهام نقدی و نصف سرمایه نقدی حاضر نشده مجمع به طور موقت تصمیم خواهد گرفت و مطابق قسمت اخیر ماده (۴۵) رفتار می‌شود.

هر گاه سهام غیر نقدی یا موجبات مزایایی که مطالبه شده و تصویب نشود هر یک از تعهدکنندگان می‌تواند از شرکت خارج شود.

ماده ۴۵ - مجمع عمومی که در باب صحت اظهارات مؤسسين اظهار رأی و اولین مدیرها و مفتشين را انتخاب می‌نماید باید از یک عده صاحبان سهام مرکب شود که لااقل نصف سرمایه شرکت را دارا باشند - اگر در مجمع عمومی عده که نصف سرمایه را دارا باشند حاضر نشدند تصمیمات مجمع موقتی خواهد بود در این صورت مجمع عمومی جدیدی دعوت می‌شود و اگر پس از آنکه لااقل یک ماه قبل از انعقاد مجمع دو دفعه متوالی به فاصله هشت روز به وسیله یکی از جراید محلی تصمیمات موقتی مجمع سابق اعلان و منتشر شد و مجمع جدید آن را تصویب نمود تصمیمات مزبوره قطعی می‌شود مشروط بر اینکه در مجمع جدید عده حاضر شوند که لااقل ثلث سرمایه شرکت را دارا باشند.

تبصره - جرایدی که اعلانات فوق را باید منتشر نمایند همه ساله توسط وزارت عدلیه معین و اعلان خواهد شد.

ماده ۵۰ - برای این که تعهد و تأدیه وجه سرمایه از طرف شرکاء ثابت شود باید مدیر شرکت وقوع آن را به موجب نوشته که به دایره ثبت اسناد مرکز اصلی شرکت می‌سپارد و به ثبت می‌رسد اعلام نماید و باید اسامی شرکاء را با مقداری از سرمایه که پرداخته شده با یک نسخه از اساسنامه و یکی از نسخین شرکتنامه به نوشته مزبور منضم نماید.

ماده ۱۶۷ - اعضاء هیأت نظار از جهت اعمال اداری و نتایج حاصله از آن هیچ مسئولیتی ندارند لیکن هر یک از آنها در انجام مأموریت خود بر طبق قوانین معموله مملکتی مسئول اعمال و تقصیرات خود می‌باشند.

ماده ۱۶۸ - اعضاء هیأت نظار دفاتر و صندوق و کلیه اسناد شرکت را تحت تدقیق در آورده همه‌ساله راپورتی به مجمع عمومی می‌دهند و هر گاه در تنظیم صورت دارایی بی‌ترتیبی و خطایی مشاهده نمایند در راپورت مزبور ذکر نموده و اگر مخالفتی با پیشنهاد مدیر شرکت در تقسیم منافع داشته باشند دلائل خود را بیان می‌کنند.

ماده ۱۶۹ - هیأت نظار می‌تواند شرکاء را برای انعقاد مجمع عمومی دعوت نماید و با موافقت رأی مجمع مزبور بر طبق فقره (ب) ماده ۱۸۱ شرکت را منحل کند.

ماده ۱۸۱ - شرکت مختلط در موارد ذیل منحل می‌شود:

(ب) بر حسب تصمیم مجمع عمومی در صورتی که در اساسنامه این حق برای مجمع مذکور تصریح شده باشد.

- در سایر شرکتها در قانون تجارت در خصوص نظارت یا ناظر چیزی عنوان نشده است.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس هفتم)

سرمایه غیر نقدی و مسئولیت شرکاء:

۱- شرکت با مسئولیت محدود: (مواد ۹۸ و ۹۹)

شرکاء نسبت به قیمتی که در حین تشکیل شرکت برای سهم الشرکه های غیر نقدی معین شده در مقابل اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارند. مرور زمان ناشی از مقررات فوق ده سال از تاریخ تشکیل است.

۲- شرکت تضامنی و نسبی: (مواد ۱۲۲ و ۱۸۵)

اگر سهم الشرکه یک یا چند نفر غیر نقدی باشد باید سهم الشرکه مزبور قبلاً به تراضی تمام شرکاء تقویم شود.

- در سایر شرکتهای موضوع قانون تجارت ۱۳۱۱ در این خصوص چیزی وجود ندارد.

مقررات خاص شرکت با مسئولیت محدود: (غیر از انحلال)

۱- اندوخته احتیاطی:

ماده ۱۱۳ - مفاد ماده ۷۸ این قانون راجع به تشکیل سرمایه احتیاطی در شرکتهای با مسئولیت محدود نیز لازم‌الرعایه است.

ماده ۷۸ - هر صاحب سهمی که سهام خود را تا انقضاء مهلت مذکور در ماده (۷۶) به سهام جدید تبدیل نکند دیگر نمی‌تواند تقاضای تبدیل نماید و شرکت حق خواهد داشت سهام جدیدی را که در ازاء سهام تبدیل نشده موجود می باشد به اشخاص دیگر به طریق مزایده بفروشد.

ماده ۷۶ - هر گاه شرکت بخواهد به موجب مقررات اساسنامه سهام بی‌اسم خود را به سهام بااسم تبدیل نماید باید اعلانی در این موضوع منتشر کرده و مهلتی که کمتر از شش ماه نباشد به صاحبان سهام بدهد تا در ظرف مهلت مزبور سهام خود را به سهام جدید تبدیل نمایند.

تعریف اندوخته احتیاطی:

ماده ۵۷ - همه‌ساله لااقل یک بیستم از عایدات خالص شرکت برای تشکیل سرمایه احتیاطی موضوع خواهد شد - همین که سرمایه احتیاطی به‌عشر سرمایه شرکت رسید موضوع کردن این مقدار اختیاری است.

۲- مقررات کیفری و کلاهبرداری:

ماده ۱۱۵ - اشخاص ذیل کلاهبردار محسوب می‌شوند:

الف) مؤسسين و مدیرانی که برخلاف واقع پرداخت تمام سهم‌الشرکه نقدی و تقویم و تسلیم سهم‌الشرکه غیر نقدی را در اوراق و اسنادی که باید برای ثبت شرکت بدهند اظهار کرده باشند.
ب) کسانی که به وسیله متقلبانه سهم‌الشرکه غیر نقدی را بیش از قیمت واقعی آن تقویم کرده باشند.
ج) مدیرانی که با نبودن صورت دارایی یا با استناد صورت دارایی مزور منافع موهومی را بین شرکاء تقسیم کنند.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس هشتم)

مقررات انحلال شرکتهای:

مسایلی که در این درس مورد بررسی قرار می گیرند:

۱- مقررات عمومی انحلال

۲- انحلال از طریق دادگاه

۳- انحلال از طریق اساسنامه و تصمیم شرکاء

۴- انحلال از طریق فسخ شرکت

۵- انحلال به دلیل حجر شریک شرکت (اعضاء)

۶- انحلال به دلیل فوت شریک شرکت (اعضاء)

۱- مقررات عمومی انحلال که در تمامی شرکتها رعایت میشود:

۱-۱- زمانی که شرکت موضوعی را که برای آن تشکیل شده است انجام داده یا انجام آن غیر ممکن شده است.

۲-۱- اگر شرکت برای مدت معین تشکیل گردیده و آن مدت منقضی شده باشد، مگر اینکه قبل از انقضای مدت، تمدید شده باشد.

۳-۱- ورشکستگی شرکت.

۲- تصمیم شرکاء و مجامع عمومی:

– **شرکت سهامی:** در هر موقع که مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام به هر علتی رای به انحلال شرکت بدهد.

– **شرکت با مسئولیت محدود: (ماده ۱۱۴):** در صورت تصمیم عده ای از شرکاء که سهم الشرکه آنها بیش از نصف سرمایه شرکت باشد.

– **شرکت تضامنی، نسبی و مختلط غیر سهامی: (مواد ۱۳۶، ۱۶۱ و ۱۸۹):** در صورت تراضی تمام شرکاء.

– شرکت مختلط سهامی: (ماده ۱۸۱)

الف) بر حسب تصمیم مجمع عمومی در صورتی که اساسنامه این حق را برای مجمع مذکور تصریح کرده باشد.

ب) بر حسب تصمیم مجمع عمومی و رضایت شرکای ضامن.

نکته: تصمیم گیری در مجمع عمومی با اکثریت آراء است.

۳- انحلال توسط دادگاه و درخواست انحلال از دادگاه:

– **شرکت سهامی:** در صورت صدور حکم قطعی. انحلال شرکت در صورت ورشکستگی تابع مقررات مربوط به ورشکستگی است.

مواردی که در شرکت سهامی هر ذینفع می تواند انحلال شرکت را از دادگاه بخواهد:

(ماده ۲۰۱ لایحه ۱۳۴۷)

۱- اگر تا یک سال پس از به ثبت رسیدن شرکت هیچ اقدامی جهت انجام موضوع شرکت صورت نگرفته باشد.

۲- اگر فعالیت شرکت در مدت بیش از یک سال متوقف شده باشد.

۳- اگر مجمع عمومی سالانه برای رسیدگی به حسابهای هر یک از سالهای مالی تا ۱۰ ماه از تاریخی که در اساسنامه معین کرده است، تشکیل نشده باشد.

۴- اگر سمت تمام یا بعضی از اعضای هیات مدیره و همچنین مدیرعامل طی مدتی بیش از ۶ ماه بلا متصدی مانده باشد.

۵- در مورد بندهای اول و دوم مذکور در مقررات عمومی انحلال شرکتهای اگر مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام جهت اعلام انحلال شرکت تشکیل نشود و یا رای به انحلال شرکت ندهد.

نکته: در مورد بندهای ۱ تا ۴ فوق الذکر، دادگاه بلافاصله بر حسب مورد به مراجعی که طبق این اساسنامه و این قانون صلاحیت اقدام دارند مهلت متناسب که حداکثر از شش ماه تجاوز نکند می دهد تا در رفع موجبات انحلال اقدام نمایند. اگر در ظرف مهلت مقرر موجبات انحلال رفع نشد، دادگاه حکم به انحلال شرکت می دهد.

نکته: ماده ۵ - در موقع تأسیس سرمایه شرکتهای سهامی عام از پنج میلیون ریال و سرمایه شرکتهای سهامی خاص از یک میلیون ریال نباید کمتر باشد.

در صورتی که سرمایه شرکت بعد از تأسیس به هر علت از حداقل مذکور در این ماده کمتر شود باید ظرف یک سال نسبت به افزایش سرمایه تا میزان حداقل مقرر اقدام به عمل آید یا شرکت به نوع دیگری از انواع شرکتهای مذکور در قانون تجارت تغییر شکل یابد وگرنه هر ذینفع میتواند انحلال آن را از دادگاه صلاحیتدار درخواست کند. هرگاه قبل از صدور رأی قطعی موجب درخواست انحلال منتفی گردد دادگاه رسیدگی را موقوف خواهد نمود.

نکته: ماده ۱۴۱ - اگر بر اثر زیانهای وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از میان برود هیأت مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا موضوع انحلال یا بقاء

شرکت مورد شور و رأی واقع شود. هرگاه مجمع مزبور رأی به انحلال شرکت ندهد باید در همان جلسه و با رعایت مقررات ماده ۶ این قانون سرمایه شرکت را به مبلغ سرمایه موجود کاهش دهد.

در صورتی که هیأت مدیره برخلاف این ماده به دعوت مجمع عمومی فوق العاده مبادرت ننماید و یا مجمعی که دعوت می شود نتواند مطابق مقررات قانونی منعقد گردد هر ذینفع می تواند انحلال شرکت را از دادگاه صلاحیتدار درخواست کند.

نکته: ماده ۲۷۰ - هرگاه مقررات قانونی در مورد تشکیل شرکت سهامی یا عملیات آن یا تصمیماتی که توسط هر یک از ارکان شرکت اتخاذ می گردد رعایت نشود بر حسب مورد بنا به درخواست هر ذینفع بطلان شرکت یا عملیات یا تصمیمات مذکور به حکم دادگاه اعلام خواهد شد لیکن مؤسسين و مدیران و بازرسان و صاحبان سهام شرکت نمی توانند در مقابل اشخاص ثالث به این بطلان استناد نمایند.

نکته: ماده ۲۷۱ - در صورتی که قبل از صدور حکم بطلان شرکت یا بطلان عملیات یا تصمیمات آن در مرحله بدوی موجبات بطلان مرتفع شده باشد دادگاه قرار سقوط دعوای بطلان را صادر خواهد کرد.

نکته: ماده ۲۷۲ - دادگاهی که دعوای بطلان نزد آن اقامه شده است می تواند بنا به درخواست خوانده مهلتی که از شش ماه بیشتر نباشد برای رفع موجبات بطلان تعیین نماید. ابتدای مهلت مذکور تاریخ وصول پرونده از دفتر به دادگاه است. در صورتی که ظرف مهلت مقرر موجبات بطلان برطرف نشده باشد دادگاه حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

نکته: ماده ۲۷۳ - در صورت صدور حکم قطعی بر بطلان شرکت یا بطلان عملیات یا تصمیمات شرکت کسانی که مسئول بطلان هستند متضامناً مسئول خساراتی خواهند بود که از آن بطلان به صاحبان سهام و اشخاص ثالث متوجه شده است.

نکته: ماده ۲۷۴ - دادگاهی که حکم بطلان شرکت را صادر می نماید باید ضمن حکم خود یک یا چند نفر را به عنوان مدیر تصفیه تعیین کند تا بر طبق مقررات این قانون انجام وظیفه نمایند.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس نهم)

ادامه مقررات انحلال:

(انحلال توسط دادگاه و درخواست انحلال از دادگاه)

– شرکت با مسئولیت محدود:

اگر به واسطه ضررهای وارده نصف سرمایه شرکت از بین رفته و یکی از شرکاء تقاضای انحلال کرده و محکمه دلائل او را موجه دیده و سایر شرکاء نیز حاضر نباشند سهمی را که در صورت انحلال به او تعلق می گیرد پرداخته و او را از شرکت خارج کنند.

– شرکت تضامنی، نسبی و مختلط غیر سهامی:

۱- موارد مذکور در مواد زیر:

ماده ۱۲۹ – طلبکاران شخصی شرکاء حق ندارند طلب خود را از دارایی شرکت تأمین یا وصول کنند ولی می توانند نسبت به سهمیه مدیون خود از منافع شرکت یا سهمی که در صورت انحلال شرکت ممکن است به مدیون مزبور تعلق گیرد هر اقدام قانونی که مقتضی باشد به عمل آورند.

طلبکاران شخصی شرکاء در صورتی که نتوانسته باشند طلب خود را از دارایی شخصی مدیون خود وصول کنند و سهم مدیون از منافع شرکت کافی برای تأدیه طلب آنها نباشد می توانند انحلال شرکت را تقاضا نمایند (اعم از اینکه شرکت برای مدت محدود یا غیر محدود تشکیل شده باشد) مشروط بر اینکه لااقل شش ماه قبل قصد خود را به وسیله اظهارنامه رسمی به اطلاع شرکت رسانیده باشند در این صورت شرکت یا بعضی از شرکاء می توانند مادام که حکم نهایی انحلال صادر نشده با تأدیه طلب دائنین مزبور تا حد دارایی مدیون در شرکت یا با جلب رضایت آنان به طریق دیگر از انحلال شرکت جلوگیری کنند.

ماده ۱۳۱ – در صورت ورشکستگی یکی از شرکاء و همچنین در صورتی که یکی از طلبکاران شخصی یکی از شرکاء به موجب ماده ۱۲۹ انحلال شرکت را تقاضا کرده سایر شرکاء می توانند سهمی آن شریک را از دارایی شرکت نقداً تأدیه کرده و او را از شرکت خارج کنند.

۲- در صورتی که یکی از شرکاء به دلائلی انحلال شرکت را از محکمه تقاضا نماید و محکمه دلائل آن را موجه دانسته و حکم به انحلال بدهد.

نکته: در این مورد هرگاه دلائل انحلال منحصرأً مربوط به شریک یا شرکای معینی باشد، محکمه می تواند به تقاضای سایر شرکاء به جای انحلال حکم به اخراج آن شریک یا شرکای معین را بدهد.

– شرکت مختلط سهامی:

ماده ۱۸۲ - هر گاه در اساسنامه برای مجمع عمومی حق تصمیم به انحلال معین نشده و بین مجمع عمومی و شرکاء ضامن راجع به انحلال موافقت حاصل نشود و محکمه دلائل طرفداران انحلال را موجه ببیند حکم به انحلال خواهد داد. همین حکم در موردی نیز جاری است که یکی از شرکاء ضامن به دلائلی انحلال شرکت را از محکمه تقاضا نموده و محکمه آن دلائل را موجه ببیند.

۴- انحلال به واسطه فوت یا محجوریت یا ورشکستگی شرکاء و یا فسخ شرکت:

الف: فوت و محجوریت:

- شرکت با مسئولیت محدود:

تنها در خصوص فوت در اساسنامه پیش بینی شود موجب انحلال است. اما محجوریت موجب انحلال نیست هر چند در اساسنامه ذکر شده باشد.

- شرکت تضامنی، نسبی و مختلط غیر سهامی:

اصل بر این است که فوت و محجوریت موجب انحلال شرکت است مگر اینکه سایر شرکاء و نماینده متوفی یا محجور رضایت به بقای شرکت دهند. در صورت توافق سایر شرکاء نمایندگان متوفی یا محجور موظف هستند ظرف مدت ۱ ماه از تاریخ فوت یا تعیین قییم رضایت یا عدم رضایت خود را در خصوص بقای شرکت اعلام کنند. در صورتی که عدم رضایت را اعلام نمایند تنها در منافع یک ماهه شریک می شوند و در ضرر شریک نیستند، اما اگر سکوت کنند دلیل بر رضایت بوده و اگر در هر حالت که رضایت دهند در منافع و ضرر شریک می شوند.

نکته: فوت، حجر و ورشکستگی شرکاء با مسئولیت محدود در شرکت مختلط غیر سهامی موجب انحلال نیست.

نکته: هر چند تصریح نداریم اما به نظر می رسد بتوان در اساسنامه شرط کرد که در این موارد شرکت حق دارد با پرداخت سهم الشرکه هر یک از شرکاء، آنها را از شرکت خارج کند.

- شرکت مختلط سهامی: اگر در اساسنامه تصریح شده باشد تنها فوت یا حجر یکی از شرکاء ضامن موجب انحلال می شود.

ب: ورشکستگی شرکاء:

- شرکت تضامنی، نسبی و مختلط غیر سهامی (ماده ۱۳۸): در مورد ورشکستگی یکی از شرکاء وقتی انحلال صورت می گیرد که مدیر تصفیه کتبا تقاضای انحلال شرکت را نموده و از تاریخ تقاضای مذکور شش ماه گذشته باشد و شرکت مدیر تصفیه را از تقاضای انحلال منصرف نکرده باشد.

- شرکت مختلط غیر سهامی: تنها ورشکستگی در خصوص شرکاء ضامن وجود دارد. «ورشکستگی هیچ یک از شرکاء ضامن موجب انحلال شرکت نخواهد شد مگر در مورد ماده ۱۳۸» (ماده ۱۷۱)

ج: فسخ شرکت:

فسخ شرکت در شرکت های تضامنی، نسبیو مختلط غیر سهامی فسخ شرکت مشروط به موارد زیر است:

- ۱- حق فسخ از شرکاء سلب نشده باشد.
- ۲- هر یک از شرکاء حق تقاضای فسخ دارد. پس باید فسخ تقاضا شده باشد.
- ۳- به قصد اضرار نباشد.
- ۴- شش ماه قبل از فسخ این موضوع به اطلاع شرکاء کتباً رسیده باشد.
- ۵- اگر موافق اساسنامه باید سال به سال به حساب شرکت رسیدگی شود، فسخ در موقع ختم محاسبه سالیانه به عمل می آید.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس دهم)

در این درس مقررات مختلف به صورت ماده به ماده در کنار هم خواهد آمد. البته برخی از مطالب قبلاً توضیح داده شده. اما برای کامل بودن این ساده ساز این درس مورد نیاز است.

– مقررات مختلفه:

شرکت تضامنی:

ماده ۱۲۴ – مادام که شرکت تضامنی منحل نشده مطالبه قروض آن باید از خود شرکت به عمل آید و پس از انحلال طلبکاران شرکت می توانند برای وصول مطالبات خود به هر یک از شرکاء که بخواهند و یا به تمام آنها رجوع کنند و در هر حال هیچ یک از شرکاء نمی تواند به استناد اینکه میزان قروض شرکت از میزان سهم او در شرکت تجاوز می نماید از تأدیه قروض شرکت امتناع ورزد فقط در روابط بین شرکاء مسئولیت هر یک از آنها در تأدیه قروض شرکت به نسبت سرمایه خواهد بود که در شرکت گذاشته است آن هم در صورتی که در شرکتنامه ترتیب دیگری اتخاذ نشده باشد.

ماده ۱۲۵ – هر کس به عنوان شریک ضامن در شرکت تضامنی موجودی داخل شود متضامناً با سایر شرکاء مسئول قروضی هم خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته اعم از اینکه در اسم شرکت تغییری داده شده یا نشده باشد.

هر قراری که بین شرکاء برخلاف این ترتیب داده شده باشد در مقابل اشخاص ثالث کان لم یکن خواهد بود.

ماده ۱۲۶ – هر گاه شرکت تضامنی منحل شود مادام که قروض شرکت از دارایی آن تأدیه نشده هیچ یک از طلبکاران شخصی شرکاء حقی در آن دارایی نخواهد داشت اگر دارایی شرکت برای پرداخت قروض آن کفایت

نکند طلبکاران شرکت حق دارند بقیه طلب خود را از تمام یا فرد فرد شرکاء ضامن مطالبه کنند ولی در این مورد طلبکاران شرکت بر طلبکاران شخصی شرکاء حق تقدم نخواهند داشت.

ماده ۱۲۷ - به ورشکستگی شرکت تضامنی بعد از انحلال نیز می‌توان حکم داد مشروط به اینکه دارایی شرکت تقسیم نشده باشد.

ماده ۱۲۸ - ورشکستگی شرکت ملازمه قانونی با ورشکستگی شرکاء و ورشکستگی بعضی از شرکاء ملازمه قانونی با ورشکستگی شرکت ندارد.

ماده ۱۳۰ - نه مدیون شرکت می‌تواند در مقابل طلبی که ممکن است از یکی از شرکاء داشته باشد استناد به تهاتر کند نه خود شریک می‌تواند در مقابل قرضی که ممکن است طلبکار او به شرکت داشته باشد به تهاتر استناد نماید معذالک کسی که طلبکار شرکت و مدیون به یکی از شرکاء بوده و پس از انحلال شرکت طلب او لاوصول مانده در مقابل آن شرکت حق استناد به تهاتر خواهد داشت.

شرکت نسبی:

ماده ۱۸۵ - دستور ماده ۱۱۸ - ۱۱۹ - ۱۲۰ - ۱۲۱ - ۱۲۲ - ۱۲۳ در مورد شرکت نسبی نیز لازم‌الرعايه است.

ماده ۱۸۶ - اگر دارایی شرکت نسبی برای تأدیه تمام قروض شرکت کافی نباشد هر یک از شرکاء به نسبت سرمایه که در شرکت داشته مسئول تأدیه قروض شرکت است.

ماده ۱۸۷ - مادام که شرکت نسبی منحل نشده مطالبه قروض آن باید از خود شرکت به عمل آید فقط پس از انحلال طلبکاران می‌توانند با رعایت ماده فوق به فرد فرد شرکاء مراجعه کنند.

ماده ۱۸۸ - هر کس به عنوان شریک ضامن در شرکت نسبی موجودی داخل شود به نسبت سرمایه که در شرکت می‌گذارد مسئول قروضی هم‌خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته اعم از اینکه در اسم شرکت تغییری داده شده یا نشده باشد.

قرار شرکاء برخلاف این ترتیب نسبت به اشخاص ثالث اثر ندارد.

ماده ۱۸۹ - مفاد ماده ۱۲۶ (جز مسئولیت شرکاء که به نسبت سرمایه آنها است) و مواد ۱۲۷ تا ۱۳۶ در شرکت‌های نسبی نیز جاری است.

شرکت مختلط غیر سهامی:

ماده ۱۴۶ - اگر شریک با مسئولیت محدود معامله برای شرکت کند - در مورد تعهدات ناشیه از آن معامله در مقابل طرف معامله حکم شریک ضامن را خواهد داشت مگر اینکه تصریح کرده باشد معامله را به سمت وکالت از طرف شرکت انجام می‌دهد.

ماده ۱۵۰ - در مورد تعهداتی که شرکت مختلط غیر سهامی ممکن است قبل از ثبت شرکت کرده باشد شریک با مسئولیت محدود در مقابل اشخاص ثالث در حکم شریک ضامن خواهد بود مگر ثابت نماید که اشخاص مزبور از محدود بودن مسئولیت او اطلاع داشته‌اند.

ماده ۱۵۱ - شریک ضامن را وقتی می‌توان شخصاً برای قروض شرکت تعقیب نمود که شرکت منحل شده باشد.

ماده ۱۵۲ - هر گاه شرکت به طریقی غیر از ورشکستگی منحل شود و شریک با مسئولیت محدود هنوز تمام یا قسمتی از سهم‌الشرکه خود را نپیرداخته و یا پس از تأدیه مسترد داشته است طلبکاران شرکت حق دارند معادله آنچه که از بابت سهم‌الشرکه باقی مانده است مستقیماً بر علیه شریک با مسئولیت محدود اقامه دعوی نمایند. اگر شرکت ورشکست شود حق مزبور را مدیر تصفیه خواهد داشت.

ماده ۱۵۳ - اگر در نتیجه قرارداد با شرکاء ضامن و یا در اثر برداشت قبلی از سرمایه شرکت شریک با مسئولیت محدود از سهم‌الشرکه خود که به ثبت رسیده است بکاهد این تقلیل مادام که به ثبت نرسیده و بر طبق مقررات راجعه به نشر شرکت‌ها منتشر نشده است در مقابل طلبکاران شرکت معتبر نبوده و طلبکاران مزبور می‌توانند برای تعهداتی که از طرف شرکت قبل از ثبت و انتشار تقلیل سرمایه به عمل آمده است تأدیه همان سرمایه اولیه شریک با مسئولیت محدود را مطالبه نمایند.

ماده ۱۵۵ - هر کس به عنوان شریک با مسئولیت محدود در شرکت مختلط غیر سهامی موجودی داخل شود تا معادل سهم‌الشرکه خود مسئول قروضی خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته خواه اسم شرکت عوض شده یا نشده باشد.

هر شرطی که برخلاف این ترتیب باشد در مقابل اشخاص ثالث کان‌لم‌یکن خواهد بود.

ماده ۱۵۶ - اگر شرکت مختلط غیر سهامی ورشکست شود دارایی شرکت بین طلبکاران خود شرکت تقسیم شده و طلبکاران شخصی شرکاء در آن حقی ندارند - سهم‌الشرکه شرکاء با مسئولیت محدود نیز جزو دارایی شرکت محسوب است.

ماده ۱۵۷ - اگر دارایی شرکت برای تأدیه تمام قروض آن کافی نباشد طلبکاران آن حق دارند بقیه طلب خود را از دارایی شخصی تمام یا هر یک از شرکاء ضامن وصول کنند در این صورت بین طلبکاران شرکت و طلبکاران شخصی شرکاء ضامن تفاوتی نخواهد بود.

ماده ۱۵۸ - در صورت ورشکستگی یکی از شرکاء با مسئولیت محدود خود شرکت یا طلبکاران آن با طلبکاران شریک مزبور متساوی‌الحقوق خواهند بود.

ماده ۱۵۹ - مقررات مواد ۱۲۹ و ۱۳۰ در شرکت‌های مختلط غیر سهامی نیز لازم‌الرعايه است.

ماده ۱۶۰ - اگر شریک ضامن بیش از یک نفر باشد مسئولیت آنها در مقابل طلبکاران و روابط آنها با یکدیگر تابع مقررات راجع به شرکتهای تضامنی است.

شرکت مختلط سهامی:

ماده ۱۷۰ - تا پانزده روز قبل از انعقاد مجمع عمومی هر صاحب سهمی می‌تواند (خود یا نماینده او) در مرکز اصلی شرکت حاضر شده از صورت‌بیلان و صورت دارایی و راپورت هیأت نظار اطلاع حاضر کند.

ماده ۱۷۱ - ورشکستگی هیچ یک از شرکاء ضامن موجب انحلال شرکت نخواهد شد مگر در مورد ماده ۱۳۸.

ماده ۱۷۲ - حکم مواد ۱۲۴ و ۱۳۴ در مورد شرکت مختلط سهامی و شرکاء ضامن آن جاری است.

ماده ۱۷۶ - مفاد مواد ۲۸ - ۲۹ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۱ و ۵۰ شامل شرکتهای مختلط سهامی است.

ماده ۱۷۷ - هر شرکت مختلط سهامی که برخلاف مواد ۲۸ - ۲۹ - ۳۹ و ۵۰ تشکیل شود باطل است لیکن شرکاء نمی‌توانند در مقابل اشخاص خارج به این بطلان استناد نمایند.

ماده ۱۷۸ - هر گاه شرکت بر حسب ماده قبل محکوم به بطلان شود مطابق ماده ۱۰۱ رفتار خواهد شد.

ماده ۱۷۹ - مفاد مواد ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۷ این قانون در شرکتهای مختلط نیز باید رعایت شود.

ماده ۱۸۰ - مفاد مواد ۸۹ - ۹۰ - ۹۱ و ۹۲ این قانون در مورد شرکت مختلط نیز لازم‌الرعایه است.

شرکت تعاونی:

ماده ۱۹۰ - شرکت تعاونی تولید شرکتی است که بین عده از ارباب حرف تشکیل می‌شود و شرکاء مشاغل خود را برای تولید و فروش اشیاء یا اجناس به کار می‌برند.

ماده ۱۹۱ - اگر در شرکت تولید یک عده از شرکاء در خدمت دائمی شرکت نبوده یا از اهل حرفه که موضوع عملیات شرکت است نباشند لااقل دوثلث اعضاء اداره‌کننده شرکت باید از شرکایی انتخاب شوند که حرفه آنها موضوع عملیات شرکت است.

ماده ۱۹۲ - شرکت تعاونی مصرف شرکتی است که برای مقاصد ذیل تشکیل می‌شود:

۱- فروش اجناس لازمه برای مصارف زندگانی اعم از اینکه اجناس مزبوره را شرکاء ایجاد کرده یا خریده باشند.

۲- تقسیم نفع و ضرر بین شرکاء به نسبت خرید هر یک از آنها.

ماده ۱۹۳ - شرکت تعاونی اعم از تولید یا مصرف ممکن است مطابق اصول شرکت سهامی یا بر طبق مقررات مخصوصی که با تراضی شرکاء ترتیب داده شده باشد تشکیل بشود ولی در هر حال مفاد مواد ۳۲ - ۳۳ لازم‌الرعايه است.

ماده ۱۹۴ - در صورتی که شرکت تعاونی تولید یا مصرف مطابق اصول شرکت سهامی تشکیل شود حداقل سهام یا قطعات سهام ده ریال خواهد بود و هیچ یک از شرکاء نمی‌توانند در مجمع عمومی بیش از یک رأی داشته باشد.

ساده ساز شرکتهای تجاری قانون تجارت ۱۳۱۱ (درس یازدهم - پایان)

در این درس سعی میشود مهمترین تستهایی که در بخش تعاونی در امتحانات مختلف آمده است برای دانشجویان ارائه گردد.

۱- در شرکت تعاونی، در صورت فوت شریک سهم عضو متوفی ...

- (۱) الزاما از عین اموال تعاونی به ورثه پرداخت خواهد شد.
- (۲) الزاما از وجه نقد تعاونی پرداخت خواهد شد.
- (۳) ممکن است از عین اموال تعاونی پرداخت شود.
- (۴) ممکن است از وجه نقد تعاونی پرداخت شود در صورتی که در اساسنامه منع نشده باشد.

۲- در شرکت تعاونی، در صورت فوت شریک سهم عضو متوفی ...

- (۱) از عین اموال تعاونی به ورثه تملیک می شود.
- (۲) از وجه نقد تعاونی به ورثه تملیک می شود.
- (۳) در صورت امکان از عین اموال تعاونی به ورثه تملیک می شود.
- (۴) در صورت امکان از وجه نقد اموال تعاونی به ورثه تملیک می شود در صورتی که در اساسنامه منع نشده باشد.

۳- در مورد شرکتهای تعاونی جدید کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- (۱) اعضاء ۴۹ درصد و دولت ۵۱ درصد سرمایه را دارا می باشند.
- (۲) تمام یا حداقل ۵۱ درصد سرمایه باید توسط اعضاء تامین شود.
- (۳) حداقل ۵۰ درصد سرمایه باید توسط اعضاء تامین گردد.
- (۴) دولت به هر میزانی که مایل باشد می تواند در شرکت سرمایه گذاری کند.

۴- حداکثر سهام عضو در شرکت های تعاونی نباید بیشتر از ... کل سرمایه شرکت باشد.

- (۱) یک دوم

(۲) یک سوم

(۳) یک چهارم

(۴) یک هفتم

۵- در کدام یک از شرکتهای ذیل در مجمع عمومی هر شریک قطع نظر از تعداد سهام یا میزان

سرمایه تنها یک حق را دارد؟

(۱) شرکتهای تعاونی

(۲) سهامی خاص

(۳) سهامی دولتی

(۴) هیچ شرکتی

۶- هر عضو در شرکت تعاونی ...

(۱) به نسبت سهام خود، حق رای دارد.

(۲) بدون در نظر گرفتن میزان سهم فقط دارای یک رای است.

(۳) در صورت پیش بینی در اساسنامه ممکن است حق رای نداشته باشد.

(۴) در صورت تصویب مجمع عمومی می تواند از داشتن حق رای محروم گردد.

۷- هیات مدیره شرکت تعاونی مرکب از ... می باشد.

(۱) حداقل سه نفر و حداکثر هفت عضو اصلی و تا یک سوم اعضای اصلی عضو علی البدل.

(۲) ۳ نفر

(۳) ۵ نفر

(۴) حداقل ۳ نفر و حداکثر ۷ نفر عضو اصلی

۸- خروج عضو از شرکت تعاونی ...

(۱) اختیاری است.

(۲) ممکن است.

(۳) ممکن نیست در صورتی که اساسنامه منع کرده باشد.

(۴) ممکن است در صورتی که مجمع عمومی تصویب کند.

۹- در این شرکت سهام شرکاء لزوماً با نام است؟

(۱) سهامی عام

(۲) سهامی خاص

(۳) تعاونی

(۴) دو و سه

۱۰- در شرکتهای تعاونی در جلسات مجمع موسس تعداد اعضای موافق با اساسنامه نباید کمتر از

... باشد.

(۱) ۵ نفر

(۲) ۷ نفر

(۳) ۱۰ نفر

(۴) ۱۴ نفر

۱۱- عضو در شرکتهای تعاونی ...

(۱) لزوماً شخص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی است.

(۲) ممکن است شخص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی باشد.

(۳) لزوماً شخص حقیقی یا حقوقی دولتی است.

(۴) لزوماً شخص حقیقی است.

۱۲- تابعیت شرکتهای تعاونی ...

(۱) ممکن است ایرانی یا خارجی باشد.

(۲) تولیدی الزاماً ایرانی است.

(۳) کشاورزی ممکن است ایرانی یا خارجی باشد.

(۴) لزوماً ایرانی است.

۱۳- هرگاه در شرکت تعاونی تولیدی عده ای از شرکاء که از اهل حرفه ای که موضوع عملیات

شرکت است نباشند حداقل ... اعضای اداره کننده باید از شرکایی باشد که حرفه آنها

موضوع عملیات شرکت است.

(۱) یک دوم

(۲) یک سوم

(۳) دو سوم

(۴) سه چهارم

۱۴- شرکت تعاونی اعم از تولید یا مصرف:

(۱) لزوماً وفق مقررات شرکت سهامی تشکیل می گردد.

- ۲) لزوماً وفق مقررات خاص بین شرکاء تشکیل می گردد.
- ۳) ممکن است وفق مقررات شرکت سهامی تشکیل گردد.
- ۴) ممکن است وفق مقررات قانون بخش تعاون تشکیل گردد.

۱۵- چنانچه هیات مدیره شرکت تعاونی ظرف مدت حداکثر یک ماه نسبت به تشکیل مجمع

عمومی اقدام نکند، ... می تواند نسبت به تشکیل مجمع عمومی اقدام نماید.

- ۱) یک پنجم اعضاء
- ۲) یک سوم اعضاء
- ۳) وزارت تعاون
- ۴) هر یک از اعضاء

پاسخ ها به ترتیب سوالات

- ۱- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ۱۵ قانون بخش تعاون
- ۲- گزینه ۳ صحیح است. به استناد مواد ۱۴ و ۱۵ قانون بخش تعاون
- ۳- گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۱۷ قانون بخش تعاون
- ۴- گزینه ۴ صحیح است. به استناد ماده ۱۱ قانون شرکتهای تعاونی
- ۵- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۷ قانون شرکتهای تعاونی
- ۶- گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۱۹۴ قانون تجارت
- ۷- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۳۶ قانون بخش تعاونی مصوب ۱۳۷۰
- ۸- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۱۲ قانون بخش تعاونی مصوب ۱۳۷۰
- ۹- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ۱۰ قانون شرکتهای تعاونی
- ۱۰- گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۱۹ قانون شرکتهای تعاونی
- ۱۱- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۸ قانون بخش تعاون
- ۱۲- گزینه ۴ صحیح است. به استناد تبصره ی ماده ۵ قانون بخش تعاون
- ۱۳- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ی ۱۹۱ قانون تجارت
- ۱۴- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ی ۱۹۲ قانون تجارت
- ۱۵- گزینه ۳ صحیح است. به استناد قانون بخش تعاون

پایان.

هزینه استفاده از این مطلب فرستادن سه عدد صلوات به نیت سلامتی و تعجیل در فرج حضرت صاحب

الزمان (عج) می باشد.